

KM-1202

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December – 2017

FE - 105 : Sanskrit

(Compulsory)

(स्वजनवासवदत्तम् अंक १, २, ३ - भासः)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) शभे ते त्रश श्लोकोनो अनुवाद करो : ९
- (१) पूर्वं त्वयाप्यभिमतं गतमेवमासी-
छलाध्यं गमिष्यासि पुनर्विजयेन भर्तुः ।
कालक्रमेण जगतः परिवर्तमाना
चक्रारपडिक्तरिव गच्छति भाग्यपडिक्तः ॥
- (२) तीर्थोदकानि समिधः कुसुमानि दर्भान्
स्वैरं वनादुपनयन्तु तपोधनानि ।
धर्मप्रिया नृपसुता न हि धर्मपीडा-
मिच्छेत् तपस्विषु कुलव्रतमेतदस्याः ॥
- (३) कस्यार्थः कलशेन, को मृगयते वासो, यथानिश्चितं
दीक्षां पारितवान् किमिच्छति पुनर्देयं गुरोर्यद् भवेत् ।
आत्मानुग्रहमिच्छतीह नृपजा धर्माभिरामप्रिया
यद् यस्यास्ति समीप्सितं वदतु तत् कस्याध किं दीयताम् ।
- (४) विस्त्रब्धं हरिणाश्चरन्त्यचकिता देशागतप्रत्ययात्
वृक्षा पुष्पफलैः समृद्धविटपाः सर्वे दयारक्षिता
भूयिष्ठं कपिलानि गोकुलधनान्यक्षेत्रवत्यो दिशो
निःसदिग्धमिदं तपोवनमयं धूमो हि वहनाश्रयः ॥
- (५) अनाहारे तुल्यः प्रतरुदितक्षामवदनः
शरीरे संस्कारं नृपतिः समदुःखं परिवहन् ।
दिवा वा रात्रौ वा परिचरति यत्नैर्नरपति
नृपः प्राणान् सध्यस्त्यजति यदि तस्याप्युपरमः ॥

(બ) ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો :

(૧) ભવતિ, એવમનિર્જાતાનિ દૈવતાન્યપ્યવધૂયન્તે ।

(૨) પ્રદ્વેષો બહુમાનો વા સંકલ્પાદુપજાયતે ।

(૩) યથા યથા ત્વરતે તથાન્ધીકરોતિ મે હૃદયમ્ ।

(૪) અહો, અકરુણાઃ खल्वीधराः ।

૨ ભાસનું જીવન અને કૃતિઓનો સવિસ્તર પરિચય આપો.

૧૪

અથવા

૨: વાસવદત્તાનું પાત્રાલેખન કરો.

૧૪

૩ સ્વપ્નવાસવદત્તમની આધાર સામગ્રી જણાવી ભાસની મૌલિકતા ચર્ચો.

૧૪

અથવા

૩ બ્રહ્મચારી પ્રસંગ અને તેનું નાટ્યગત મહત્વ ચર્ચો.

૧૪

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

૧૪

(૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ શીર્ષક

(૨) વાસવદત્તાન્યાસ પ્રસંગ

(૩) કૌતુકમાલા ગુફન પ્રસંગ

(૪) સ્વપ્નવાસવદત્તમના બીજા અને ત્રીજા અંકનું મહત્વ

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો.

૧૪

(૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ નાટકના મંગલપદમાં નાટકના ક્યા પાત્રોનાં નામોનો ઉલ્લેખ છે ?

(૨) પલટાતા ભાગ્યને યોગ-ધરાયણ કીની સાથે સરખાવે છે ?

(૩) ઉદયન માટે કોણે કઈ ભવિષ્યવાણી કરી હતી ?

(૪) રાજમાતા કોણે હતા ? તેમનું નામ જણાવો.

- (પ) કાંચુકીયે કરેલું ક્યું સંબોધન યૌગન્ધરાયણને જર્યું નહીં ?
શા માટે ?
- (દ) પદમાવતીના દાનની જાહેરાતના સંદર્ભમાં કોણે શું માગ્યું ?
- (૭) બ્રહ્મચારીને નજીકમાં તપોવન હશે એમ કેવી રીતે જણાય છે?
- (૮) પ્રલાપ કરતા રાજાના જવાથી ગામ કેવું થઈ ગયું ?
- (૯) કંદુકકીડા કરતી પદમાવતી કેવી લાગે છે ?
- (૧૦) ધાત્રી કયા સમાચાર લાવે છે ?
- (૧૧) વાસવદત્તાને ઉદયન શા માટે પરકીય લાગે છે ?
- (૧૨) ઉદયન કોના જેવો લાગતો હતો ?
-